

Til Niels E. Bjerrum (S)

Politikersvar til Niels E. Bjerrum (S) på spørgsmål vedr. Ældrerådet

Niels E. Bjerrum har den d. 8. maj 2025 stillet følgende spørgsmål til forvaltningen:

"Jeg har læst jeres svar til Line Ervolder vedrørende Ældrerådets rolle og økonomi. Det er min vurdering, at hendes spørgsmål ikke er blevet konkret besvaret, og jeg ønsker derfor at få følgende afklaret:

1. *Er det korrekt, at Ældrerådet i Københavns Kommune modtager 10,5 % af de 55 millioner kroner, som staten samlet har afsat til kommunerne til understøttelse af Ældrerådsarbejde?*
2. *Er det korrekt at beløbet er kr. 5.775.000 og som er via bloktilskuddet.*
3. *Hvis ikke – hvad er så den præcise andel og det beløb, som Ældrerådet i Københavns Kommune har fået tildelt i 2024? 2025?*
4. *Hvor mange af midlerne går til ældrerådets arbejde, og anvendes nogle af midlerne på andre områder inden for forvaltningens område?*
5. *Hvad er baggrunden for, at Ældrerådet tilsyneladende kun råder over en begrænset andel af midlerne, på trods af at rådet har en lovbestemt rolle i forhold til ældreinddragelse?*
6. *Vil forvaltningen fremadrettet sikre politisk involvering og gennemsigtighed i fordelingen af de statslige midler til ældreområdet, herunder en drøftelse af Ældrerådets økonomiske rammer i udvalget?*

Sundheds- og Omsorgsforvaltningens svar

Ad 1.

Som beskrevet i svar til Line Ervolder af 21. marts 2025, har Økonomi- forvaltningen oplyst, at der ifm. udmøntningen af midler til *Lov om ændring af lov om social bistand mv.* (hvor ældre- og seniorråd blev indskrevet i lovgivningen) blev udmøntet 24,3 mio. kr. på landsplan i 1997. Det har ikke været muligt at finde den mellemkommunale fordeling fra 1997. Det er derfor ikke muligt at oplyse, hvilken procentandel, der er gået til Københavns Kommune (KK). Som følge heraf har det heller ikke

været muligt at fastsætte hvor stor en andel af det samlede beløb, der dengang blev tildelt KK.

Midlerne tilgik KK som en del af bloktilskuddet. Bloktilskuddet finansierer delvist kommunerne sammen med egne skatteindtægter. Bloktilskuddet er sammensat af følgende dele:

- Det videreførte bloktilskud fra året før
- Budgetgarantien på overførselsområdet
- Kompensation for mer- eller mindreudgifter som følge af nye eller ændrede opgaver (DUT)
- Balancetilskud

Størrelsen af bloktilskud fastlægges i økonomiaftalen mellem KL og regeringen. Bloktilskuddet tilpasses bl.a. med DUT (det udvidede totalbalanceprincip). Det indebærer, at staten tilpasser bloktilskuddet, når kommunerne bliver pålagt eller frataget opgaver af Folketinget. DUT sikrer dermed, at kommunerne får tilført de nødvendige midler, når Folketinget ændrer på regler, der medfører udgifter i kommunerne. Omvendt sænkes bloktilskuddet, når Folketinget fjerner eller mindsker kravene til en kommunal opgave. Det bemærkes, at det generelt forholder sig sådan, at midler givet over bloktilskuddet, ikke er et fast beløb, der hvert år overføres fra staten til kommunerne til et øremærket specifikt område som sådan. Hertil bemærkes, at Københavns Kommunes andel af bloktilskuddet ændrer sig fra år til år bl.a. i medfør af befolkningsudviklingen samt tilpasninger af udligningssystemet mv. Det er f.eks. ændringer i forbindelse med kommunalreformen i 2007 og efterfølgende landspolitiske aftaler om ændringer til vægte og kriterier i den mellemkommunale udligning. Det kan dermed ikke siges, at et beløb tilført kommunerne med et givet års lov- og cirkulæreprogram er øremærket til et bestemt formål, ligesom det ikke kan siges, hvad den faktiske udgift til at løse en konkret opgave vil eller bør være i den enkelte kommune. Det er i stedet tilfældet, at kommunerne under ét er kompenseret for de samlede økonomiske konsekvenser fra ændringer i udgifts- og opgavefordeling mellem stat og kommuner samt for ændringer af den bindende statslige regulering af kommunernes økonomi.

Myndigheden kan altså selv bestemme, hvordan den vil disponere over beløbet og dets fordeling inden for de angivne formål og den gældende lovgivning. Det betyder også, at de midler der anvendes på et givent område løbende kan tilpasses efter lokale ønsker og prioriteringer.

Midler, der gives over bloktilskuddet, indgår som del af KK's samlede finansiering af kommunens samlede udgifter. Udgifterne fordeles bl.a. til udvalgene pba. rammestyringen og aftaler om budget. Det har ikke været muligt at opgøre i hvilket omfang og om det fulde beløb, som KK fik tilbage i 1997, er videreført til Sundheds- og Omsorgsforvaltningens (SUF) serviceramme.

Ad 2.

Det er korrekt, at midlerne tilbage i 1997 er givet over bloktilskuddet. Det beløb, der refereres til i spørgsmålet, kan forvaltningen ikke genkende. Der kan yderligere henvises til svar på spørgsmål 1 ovenfor, hvor det fremgår, at der blev udmøntet 24,3 mio. kr. på landsplan i 1997.

ØKF har meddelt, at det ikke har været muligt at finde den mellemkommunale fordeling fra 1997. Det har således ikke været muligt at fastsætte, hvor stor en andel af beløbet, der blev tildelt KK.

Ad 3.

De samlede udgifter til Københavns Ældrerådet består af en række forskellige poster, hvor ikke alle entydigt kan gøres op i kroner og ører (dette gælder særligt de indirekte udgifter). Udgifterne kan opdeles, som følger:

1. Driftsbudget
2. Ældrerådvalg
3. Sekretariatsbetjening
4. Indirekte omkostninger

Posterne foldes ud nedenfor.

Driftsbudget:

Midlerne dækker de udgifter, som er forbundet med Ældrerådets daglige drift, herunder diæter, mødeforplejning, transport, deltagelse i eksterne konferencer, afvikling af interne seminarer og workshops, medieabonnementer, arbejdsredskaber mv.

Driftsbudgettet er historisk fastlagt, pris- og lønfremskrives årligt og administreres i SUF. I 2025 er der budgetteret med 1.118.724 kr. til Ældrerådets driftsbudget.

Ældrerådets driftsforbrug var i runde tal 825.000 kr. i 2024, hvoraf de største poster var diæter (450.000 kr.), konferencer og medieabonnementer (170.000 kr.) og forplejning, mødeopdækning mv. (115.000 kr.). Det forventes, at Ældrerådets driftsforbrug bliver højere i 2025 pga. aktiviteter ifm. tiltrædelsen af et nyt Ældreråd efter ældrerådvalget 2024 samt udgifter ifm. tabt arbejdsfortjeneste til erhvervsaktive rådsmedlemmer.

Ældrerådvalg:

Ifølge lovgivningen er kommunalbestyrelsen ansvarlig for at afvikle ældrerådvalg mindst hvert fjerde år. Planlægningen og afviklingen af ældrerådvalg er i KK forankret i Kultur- og Fritidsforvaltningen (KFF).

KFF modtager hvert fjerde år en bevilling til afvikling af valg til Ældrerådet. Ved valget i 2024 var bevillingen på 3,09 mio. kr. Bevillingen dækker bl.a. omkostninger forbundet med valgsystem, porto, stemmesedler, fintælling, kommunikationsindsatser og administrative udgifter.

Sekretariatsbetjening:

Sekretariatsbetjeningen af Københavns Ældreråd er organisatorisk placeret i Center for Ledelse og Kommunikation i SUF. Der er på nuværende tidspunkt afsat 1,5 årsværk til opgaven. Udgifterne til lønninger udgør samlet og i runde tal 954.000 kr. årligt.

Dertil kommer udgifter til kompetenceudvikling, kontorforhold, arbejdsredskaber, medarbejderpleje mv. samt lønudgifter til relevante afdelingsleder mm.

Indirekte omkostninger:

I tillæg til ovenstående knytter der sig en række indirekte, administrative omkostninger til understøttelsen af Ældrerådets virke, herunder lokale-omkostninger (Ældrerådet benytter kommunens lokaler især på Københavns Rådhus og Borups Allé 41 ifm. deres mødeaktiviteter) og administrativ understøttelse udover sekretariatsbetjening (herunder juridisk bistand, regnskabsføring, opdatering af hjemmeside mm.).

Dertil bidrager KK's forvaltninger (med undtagelse af Børne- og Ungeforvaltningen) månedligt med flere oplæg fra forberedte direktører, chefer og medarbejdere på især ældrerådsmøder og møder i rådets seks fagudvalg – der blev i 2024 planlagt og afviklet ca. 90 møder i regi af Ældrerådets faste mødefora. Tilsvarende understøtter forvaltningerne bl.a. de årlige møder mellem rådet og kommunens politiske udvalg og processer løbende høringer af rådet – i 2024 blev der sendt ca. 40 høringer til Ældrerådet.

Oversigt over direkte udgifter*	
Driftsbudget	1.118.500 kr.
Ældrerådvalg (periodiseret)	772.500 kr.
Sekretariatsbetjening	954.000 kr.
I alt	2.845.000 kr.

*Hertil kommer de indirekte udgifter, som er beskrevet ovenfor

Ad 4.

Her henvises til svar nr. 1. og 2. I tillæg hertil kan fremhæves, at det ikke forholder sig sådan, at midler givet over bloktilskuddet i 1997 fremadrettet er fast øjemærket Ældrerådet. Som beskrevet ovenfor er bloktilskuddet et statsligt, økonomisk tilskud, som gives kommunen, og hvor kommunen selv kan bestemme, hvordan den vil disponere over beløbet og dets fordeling inden for de angivne formål og den gældende lovgivning. Det betyder også, at midler til Ældrerådet, ligesom midler på alle andre kommunale områder hvor der er gives midler over bloktilskuddet, kan tilpasses efter konkret behov.

Det bemærkes, at hvis der skal allokeres yderligere midler til Ældrerådet, kræver det besparelser på andre kommunale områder, og/eller at der prioriteres nye midler ifm. budgetforhandlingerne.

Ad 5.

For så vidt angår omfanget af midler til arbejdet i Ældrerådet henvises til ovenstående svar. Det kan hertil tilføjes, at det er korrekt, at Ældrerådets rolle er lovbestemt. Det er forvaltningens vurdering, at den nuværende bistand til ældrerådet er klart indenfor rammerne af den nuværende lovbestemte ramme. Det bemærkes i den sammenhæng, at

betjeningen af Københavns Kommunes Ældreråd er relativt større end i andre sammenlignelige kommuner – et niveau og omfang, som også afspejler sig i ønsket om et aktivt og ambitiøst ældreråd. Det bemærkes desuden, at Ældrerådet har været friholdt for de seneste administrative besparelser på omtrent 32 mio. kr., som i 2024 har berørt andre dele af Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

Københavns Ældreråds primære opgave er at rådgive Borgerrepræsentationen i ældrepolitiske spørgsmål og formidle synspunkter mellem ældre borgere og Borgerrepræsentationen. Lovgivningen om ældreråd findes pt. i § 30-33 i Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (fra 1. juli 2025 i § 34-37 i Ældreloven). Her fremgår blandt andet: § 31. Stk. 2. Kommunalbestyrelsen betaler udgifterne ved ældrerådets virksomhed og stiller sekretariatsbistand til rådighed, hvis rådet ønsker dette. Stk. 3. Kommunalbestyrelsen yder diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse efter reglerne i § 16 a i lov om kommunernes styrelse til ældrerådets medlemmerne.

Ad 6.

Sundheds- og Omsorgsudvalget og Borgerrepræsentationen træffer alle beslutninger om prioritering af midler på sundheds- og omsorgsområdet. Det gælder også fordelingen af statslige midler til ældreområdet. Der er fuld gennemsigtighed om alle beslutninger, som er tilgængelig på www.kk.dk med mindre de er omfattet af fortrolighed.

Det kan som et eksempel nævnes, at KK i 2024 modtog midler over bloktilskuddet på baggrund af en national politisk aftale på ældreområdet (ældrereformen). Budgetaftalepartierne og siden BR har eksplicit besluttet at disse midler skal tilgå hhv. SUF og SOF. Sundheds- og Omsorgsudvalget har siden truffet beslutning om, hvordan midlerne konkret skal disponeres på SUF's område.

Ældrerådets ressourcetildeling har af flere omgange være berørt i Sundheds- og Omsorgsudvalget. Forud for budgetforhandlinger sidste år bestilte udvalget således budgetnotatet "*Styrket understøttelse af Københavns Kommunes råd*", hvor det foreslås, at Københavns Kommunes tre råd – Københavns Ældreråd, Ungerådet KBH og Handicaprådet ska l have ens økonomiske forudsætninger, med hver 2 årsværk til sekretariatsunderstøttelse og 1,1 mio. kr. årligt til drift. Budgetnotatet blev ikke løftet i forhandlingerne. Det er blevet genbestilt af Sundheds- og Omsorgsudvalget til budgetforhandlingerne i år.